

ΤΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ – ΤΟ ΚΤΗΡΙΟ WEILER ΤΟ ΝΕΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ

Έβη Τουλούπα

Επίτιμη Έφορος Ακροπόλεως και Επίτιμη Πρόεδρος της ΕΦΑ

Επί βασιλείας Όθωνος ανατέθηκε στον υπολοχαγό Wilhelm v. Weiler, αρχιτέκτονα-ζωγράφο, η ανέγερση στρατιωτικού νοσοκομείου σε χώρο του οικόπεδου Μακρυγιάννη.

Ο Ιωάννης (Λιδωρικιώτης) Μακρυγιάννης (1797-1864) είναι μια ενδιαφέρουσα προσωπικότητα του Αγώνα της Ανεξαρτησίας. Από την εποχή του Καποδίστρια, τον οποίον στην αρχή υπηρέτησε, ζητάει την καθιέρωση συνταγματικού πολιτεύματος, το ίδιο ζητάει κατά την περίοδο της Αντιβασιλείας και κατά τα πρώτα έτη της βασιλείας του Όθωνος. Το 1851 κατηγορήθηκε για συνωμοσία και καταδικάστηκε σε θάνατο, αλλά του εδόθη χάρις. Στα τελευταία του χρόνια κατελήφθη από θρησκομανία. Από τους πρώτους οικιστές της Αθήνας και δημοτικός σύμβουλος, διάλεξε ως ιδιοκτησία του την έκταση που φέρει πάντα το όνομα του. Ο ανδριάντας του στην αρχή της Διονυσίου. Αρεοπαγίτου είναι έργο του Γιάννη Παπά. Τα απομνημονεύματα του εκδόθηκαν από τον Ι. Βλαχογιάννη.

Το κτήριο Weiler είναι από τα πρώτα μεγάλα νεοκλασικά κτίσματα των ετών 1833-6. Ένα αντίγραφο από λιθογραφία της εποχής, του ζωγράφου Krazeisen, θα έχετε δει στη στάση Ακρόπολη του μετρό. (Μουσείο Ιστορικής και Εθνολογικής Εταιρείας).

Έχω μια ζωντανή μαρτυρία από άνθρωπο που εργάστηκε στο Κτήριο Weiler, ως στρατιωτικό νοσοκομείο. Πρόκειται για την Ζωή Ιωαννίδου, κόρη του Παύλου Μελά. Όταν μετά την αποκατάσταση του κτηρίου εγκαταστάθηκε εκεί το 1987 η Εφορεία Ακροπόλεως, της τηλεφώνησα να της πω πόσο ωραία ήταν όλα εκεί μέσα. Μου είπε ότι ποτέ δεν κατάλαβε την ομορφιά του, γιατί εκείνη ήταν πάντα στο υπόγειο ως παρασκευάστρια του νοσοκομείου και εκεί γνώρισε τον άντρα της που ήταν γιατρός και κατόπιν εργάστηκαν και οι δύο στο Ινστιτούτο Pasteur, όπου εκείνη ζούσε ακόμη εκεί.

Το κτήριο κινδύνευσε να κατεδαφιστεί, όταν το 1930 ο Ελευθέριος Βενιζέλος αποφάσισε την ανέγερση δι-

καστικού μεγάρου στον χώρο Μακρυγιάννη. Η αρχιτεκτονική του Αλέξανδρου. Νικολούδη, σε στυλ νεομπαρόκ, και ο όγκος του (μεγαλύτερος από αυτόν του Νέου Μουσείου Ακρόπολης) ξεσήκωσαν πλήθος από διαμαρτυρίες από τις οποίες η πιο έντονη ήταν του Δημήτρη Πικιώνη και του Ernest Hébrard, Καθηγητή Πολεοδομίας στο ΕΜΠ, διαμορφωτή της Θεσσαλονίκης μετά την πυρκαγιά. Το 1932 και με την αναχώρηση του Βενιζέλου το σχέδιο ματαιώθηκε.

Στο κτήριο του στρατιωτικού νοσοκομείου εγκαταστάθηκε η Χωροφυλακή, που προσέθεσε και άλλα πρόχειρα κτίσματα στην Α και τη Δ πλευρά του οικόπεδου. Τον Δεκέμβριο του 1944, με την επίθεση του Δημοκρατικού στρατού, η Χωροφυλακή είχε πολλά θύματα και το κτήριο υπέστη σοβαρές ζημιές και εγκαταλείφθηκε.

Το 1976, με Υπουργό τον Κωνσταντίνο Τρυπάνη, το ΚΑΣ πρότεινε να χρησιμοποιηθεί το κτήριο Weiler (χαρακτηρισμένο, το 1973, ως κτήριο χρίζοντος ειδικής κρατικής προστασίας) ως Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών, ιδέα που εγκαταλείφθηκε. Ένα χρόνο αργότερα αποφασίστηκε να γίνει διαγωνισμός για ένα νέο Μουσείο Ακροπόλεως στον χώρο Μακρυγιάννη. Το 1979 το οικόπεδο περιήλθε στο δημόσιο και μετά ένα χρόνο προκηρύχθηκε 2ος διαγωνισμός, που ακυρώθηκε μετά την υποβολή 21 μελετών. Η Μελίνα Μερκούρη, Υπουργός από το 1981, μετά από απόφαση και της UNESCO στο Μεξικό το 1982, έθεσε θέμα επιστροφής των Ελγινείων, οπότε η ανέγερση ενός νέου Μουσείου για την έκθεση του συνόλου των γλυπτών του Παρθενώνα ήταν η προϋπόθεση. Το οικόπεδο Μακρυγιάννη (17 στρέμματα) ανήκε στο Μετοχικό Ταμείο Στρατού και το 1984 ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, Πρόεδρος τότε Δημοκρατίας, το δώρισε στο Υπουργείο Πολιτισμού για την ανέγερση ενός νέου Μουσείου Ακροπόλεως. Το κτήριο ήταν ακόμη το 1985 ένα ερείπιο.

Όταν η Αθήνα το 1987 κηρύχθηκε πολιτιστική πρωτεύουσα της Ευρώπης και διέθετε αρκετά χρήματα για

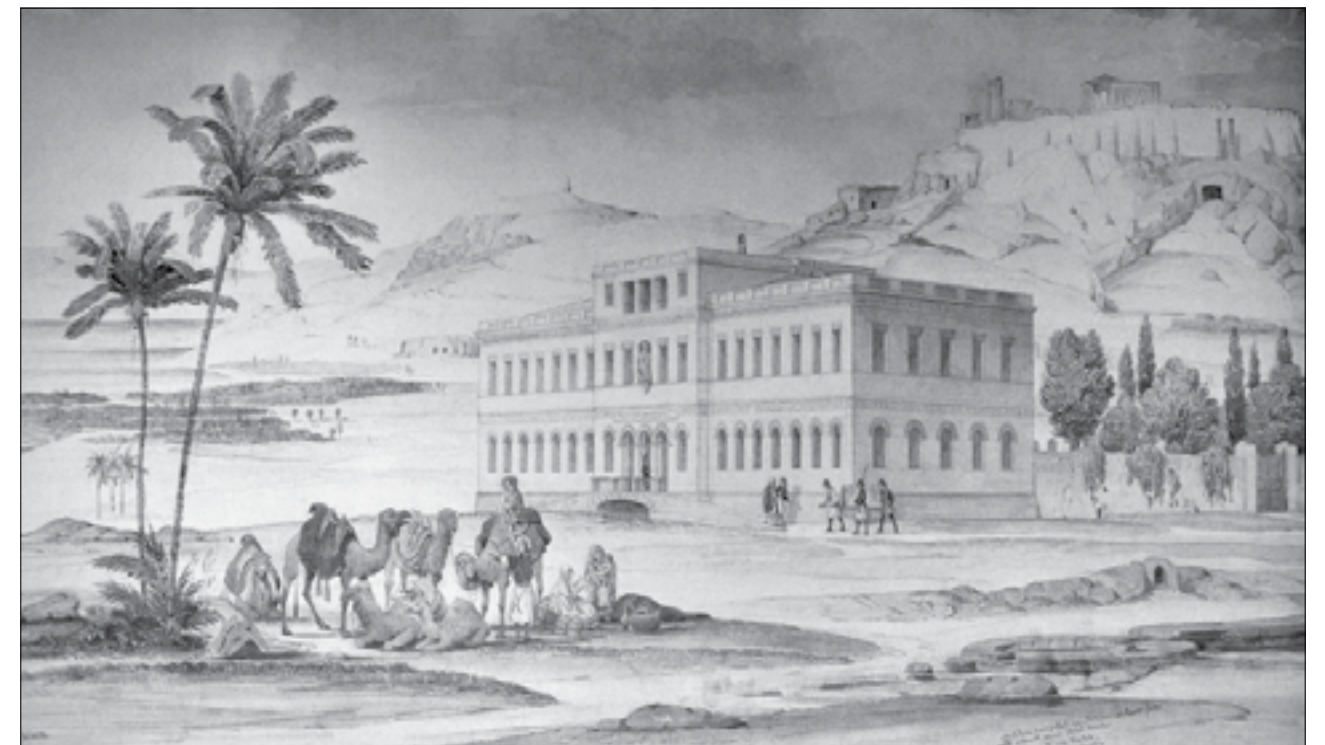
ΤΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ – ΤΟ ΚΤΗΡΙΟ WEILER ΤΟ ΝΕΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ

την οργάνωση διαφόρων εκδηλώσεων, οι αρχαιολόγοι της Εφορείας σκεφθήκαμε να υποβάλουμε στη Μελίνα την ιδέα της αποκατάστασης του κτηρίου Weiler, που είχε υποστεί και ζημιές με τον σεισμό του 1981. Δεν ήταν δύσκολο να την πείσουμε αφού της είπαμε ότι υπήρχαν αντίγραφα των γλυπτών του Παρθενώνα που θα μπορούσαμε να εκθέσουμε. Ήταν αυτά που είχε στείλει το Βρετανικό Μουσείο μετά από αίτημα της Αρχαιολογικής Εταιρείας, του Πιττάκη, το 1845, για την αναστήλωση των μνημείων, τα οποία βρίσκονταν παλαιότερα σε κτίσμα (χαμάμ) στις παρυφές της Ρωμαϊκής Αγοράς και, κατόπιν, σε αποθήκη κάπου στην Πλάκα.

Όταν το κτήριο Weiler αποκαταστάθηκε, εμφανίστηκαν και άλλοι να διεκδικούν το οικόπεδο Μακρυγιάννη. Από τους περιοίκους άλλοι ζητούσαν να γίνει πάρκο, άλλοι χώρος στάθμευσης, πιο σοβαρά ήταν και τα αιτήματα για τη χρήση του κτηρίου ως Μουσείου Ιστορίας της Ιατρικής και Μουσείου Χωροφυλακής. Για πολλά χρόνια –και αφού το κτήριο είχε περιέλθει

στο ΥΠΠΟ– η Χωροφυλακή συνέχιζε να μνημονεύει τα θύματά της με επίσημη τελετή στο βόρειο προαύλιο του κτηρίου, πράγμα που ήταν από όλους σεβαστό. Δεν έμενε παρά να κάνουμε κατάληψη. Μεταφέρθηκαν γρήγορα τα γύψινα αντίγραφα και όλοι εντυπωσιάστηκαν. Μερικοί πίστεψαν ότι ήταν τα γνήσια. Ο Αλέκος Μάντης ανέλαβε την έκθεσή τους. Ήταν μια καλή σύμπτωση που το πλάτος των αετωμάτων του Παρθενώνος συνέπιπτε με το μήκος των δυο μεγάλων αιθουσών του ισογείου. Ανάμεσα στα παράθυρα τοποθετήθηκαν οι νότες μετόπες, στους διαδρόμους οι υπόλοιπες και τμήματα της ζωφόρου.

Στα υπόγεια συγκεντρώθηκαν άλλα γύψινα αντίγραφα και εκμαγεία από τις αποθήκες της Ακροπόλεως, του Εθνικού Μουσείου, του Αρχαιολογικού Μουσείου Θεσσαλονίκης και από το Μουσείο αντιγράφων από γλυπτά της Ακροπόλεως, που είχε συγκεντρώσει ο καθηγητής E. Berger στη Βασιλεία της Ελβετίας. Όλα πολύτιμα, γιατί από αυτά κατασκευάστηκαν αργότερα τα αντίγραφα που αντικατέστησαν τα πρωτότυπα γλυ-

Το κτήριο Weiler ως Στρατιωτικό Νοσοκομείο. Λιθογραφία του K. Krazeisen (Ιστορικό, Εθνικό Μουσείο)

ΤΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ – ΤΟ ΚΤΗΡΙΟ WEILER ΤΟ ΝΕΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ

πτά των ναών, όταν αποφασίστηκε για την σωτηρία τους να αποσπασθούν από τα μνημεία.

Στον 2ο όροφο μια αίθουσα χρησίμευσε ως Βιβλιοθήκη, για τα βιβλία της Εφορείας αλλά και για τα βιβλία, αρχαιολογικά και λογοτεχνικά, του Γιάννη Μηλιάδη καθώς και το αρχείο του, δωρεά της γυναίκας του. Η κα Μηλιάδη προσέφερε και έπιπλα γραφείου, εξαιρετικά χρήσιμα για την εγκατάσταση μας στο ανακαινισμένο κτήριο, καθώς και δύο πίνακες του Μπουζιάνη, προσωπογραφίες του Μηλιάδη.

Στην αίθουσα που κατέχει μέχρι σήμερα, η Κορνηλία Χατζηασλάνη, με τις συνεργάτριες της, στον 1ο όροφο, οργανώθηκαν πρωτοποριακά εκπαιδευτικά προγράμματα, που δεν έπαψαν να αναπτύσσονται και να βελτιώνονται.

Τον μεγαλύτερο χώρο του 1ου ορόφου κατέλαβε η έκθεση της ΕΣΜΑ «Ακρόπολη Μελέτες Έρευνες Έργα», μια πολύ κατατοπιστική έκθεση για το έργο αποκαταστάσεως των μνημείων Ακροπόλεως, η οργάνωση της οποίας ανατέθηκε στον Αλέκο Παπανικολάου, για την οποία έδειχναν ενδιαφέρον πολλοί ξένοι, έκθεση που ελπίζω να δούμε κάποτε συμπληρωμένη και με την ιστορία των ανασκαφών στον Βράχο, στο παλιό Μουσείο Ακροπόλεως, έργο του Παναγή Κάλκου του 1864, που πιστεύω ότι πρέπει και για άλλους λόγους να διατηρηθεί. Κάποια πολύτιμα εκθέματα, Μακέττες της Ακρόπολης με βάση μελέτες του Μανώλη Κορρέ, εξακολουθούν να βρίσκονται στον διάδρομο του 1ου ορόφου.

Στον 2ο όροφο με τη θαυμάσια θέα εγκαταστάθηκαν τα γραφεία της Εφορείας, όχι για πολύ, αφού ένας σεισμός κατέστησε επικίνδυνο τον χώρο και η Εφορεία

μεταφέρθηκε στον 1ο όροφο. Οι ζημιές αποκαταστάθηκαν και ο χώρος χρησιμοποιείται για τις ανάγκες του Νέου Μουσείου Ακροπόλεως.

Στις 26.9.1987, 300 χρόνια ακριβώς από την ημέρα του βομβαρδισμού της Ακροπόλεως από τον Μοροζίνι, εγκαινιάσθηκε η όλη αποκατάσταση και η νέα χρήση του κτηρίου Weiler ως Κέντρου Μελετών Ακροπόλεως.

Ο λόγος της Μελίνας άρχισε: «Σήμερα το ΥΠΠΟ προσφέρει στην πόλη των Αθηνών... προορίζεται να είναι χώρος διδασκαλίας σε ανθρώπους κάθε ηλικίας...»

Πλήθος καλεσμένων κυκλοφορούσαν σε όλο το κτήριο. Εντυπωσιάσθηκαν περισσότερο με την έκθεση του Μανώλη Κορρέ, που παρουσίαζε με σχέδια διάφορες φάσεις από την ανατίναξη του Παρθενώνα. Φεύγοντας πολλοί υπέγραφαν αίτηση για την ίδρυση Σωματείου Φίλων της Ακροπόλεως.

Στο μεταξύ στην αίθουσα με το ανατολικό αέτωμα γίνονταν διάφορες εκδηλώσεις, ενημερωτικές ομιλίες με τις Εφορείες Αττικής και συζητήσεις με γνωστό και άγνωστο κοινό, κυρίως κατοίκους Κουκακίου. Την ταινία του Κώστα Βρεττάκου με γυρίσματα των εργασιών στην Ακρόπολη δεν χορταίναμε κι εμείς να την βλέπουμε. Υπήρχε ακόμη ένα πολυθέαμα για τα έργα αποκαταστάσεως των μνημείων, προσφορά της Εθνικής. Τράπεζας και επιμέλειας της Φανής Μαλλούχου-Τσιφάνο. Θυμάμαι την πρώτη ομιλία του Ντίνου Τσάκου, μια άλλη του Κώστα Ζάμπα και του Μανώλη Ανδρόνικου, που έγινε Αντιπρόεδρος στο Σωματείο μας, όταν ιδρύθηκε αργότερα (1989).

Ένας λόγος που επέβαλλε την ανέγερση ενός νέου Μουσείου Ακροπόλεως ήταν η ανεπάρκεια του πα-

ΤΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ – ΤΟ ΚΤΗΡΙΟ WEILER ΤΟ ΝΕΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ

λιού, όταν τους θερινούς μήνες συγκέντρωνε πλήθη περιηγητών έτσι που η μια ομάδα έπρεπε να απομακρυνθεί από μια αίθουσα για να μπορέσει να μπει η άλλη, ενώ με την γενική εξόρμηση πολλών σχολείων από τις επαρχίες την άνοιξη, έφθασε να είναι επικίνδυνη για τα παιδιά η ταυτόχρονη είσοδος και έξοδος από τη μοναδική θύρα του Μουσείου. Δεν υπήρχε χώρος για άλλα αξιόλογα αντικείμενα που παρέμεναν στις αποθήκες. Το θέμα έγινε οξύτερο όταν άρχισαν να καταβιβάζονται γλυπτά από τους ναούς, πρώτα οι Καρυάτιδες που έπρεπε να παραμείνουν σε προθήκη με άζωτο, έπειτα τμήματα από τον γλυπτό διάκοσμο του Ερεχθείου.

Πρόβλημα μεγαλύτερο τα γλυπτά του Παρθενώνα. Για ένα νέο μεγάλο Μουσείο ο χώρος του Μακρυγιάννη δεν επαρκούσε χωρίς την απομάκρυνση των πολυκατοικιών στις γύρω πλευρές, αλλά ακόμη δεν ήταν δυνατή η απαλλοτριώσή τους. Έτσι έγινε σκέψη να μεταφερθεί ένα μέρος των γλυπτών, ίσως των κλασικών, κάτω και να μείνουν τα αρχαϊκά επάνω.

3ος αρχιτεκτονικός διαγωνισμός προκηρύχθηκε το 1989. Εξετάσθηκαν 438 μελέτες. Προκρίθηκε εκείνη των Ιταλών Nicoletti – Passarelli και δόθηκαν 21 έπαινοι. Ακολούθησε απόφαση για απαλλοτριώσεις, οι οποίες άρχισαν το 2001 και ολοκληρώθηκαν το 2009. Ο διαγωνισμός ακυρώθηκε το 1993 για ασήμαντο λόγο, ότι δηλαδή τα δέματα, ογκώδη τα περισσότερα με μακέτες και σχέδια, ανοίχθηκαν από άλλη επιτροπή (ορισμένη γι' αυτό το σκοπό) και όχι από την επιτροπή που θα έκρινε τις προτάσεις. Ο λόγος ανεστάλη μετά από δύο χρόνια. Έπρεπε τώρα να αρχίσουν οι ανασκαφές στον χώρο, όπου θα κτιζόταν το Μουσείο. Έως τότε είχαν γίνει μικρές τομές στα ΝΔ του οικο-

πέδου από την Γ' Εφορεία Αρχαιοτήτων, μια άλλη στα ΒΑ από το Πανεπιστήμιο και στον χώρο του μετρό από την Α' Εφορεία Αρχαιοτήτων. Είχαν αποκαλυφθεί ευρήματα από προϊστορικά έως και του 7ου αι μ.Χ., αλλά δεν έδειχναν να είναι απαγορευτικά.

Σημαντικός είναι ο δρόμος που από τις Φαληρικές Πύλες οδηγούσε στο Διονυσιακό Θέατρο, αποκαλύφθηκαν και άλλοι μικρότεροι δρόμοι, ένα τμήμα του οποίου ανασκάφηκε από τον Ντίνου Τσάκο κάτω από το κτήριο Weiler και είναι ορατό στην ανατολική πλευρά του ισογείου. Συστηματικές ανασκαφές άρχισαν το 1996 και αποδείχτηκαν σημαντικές, προκαλώντας τις διαμαρτυρίες πολλών φορέων που ήσαν ήδη αντίθετοι με την ανέγερση Μουσείου στον χώρο Μακρυγιάννη.

Τα πράγματα πήραν δραματική τροπή με τους ιδιοκτήτες και τους ενοίκους των πολυκατοικιών (περί τους 500), όταν αποφασίστηκαν οι απαλλοτριώσεις τους. Κατέφευγαν στο Συμβούλιο της Επικρατείας με αποτέλεσμα να αναστέλλονται κάθε

φορά οι ανασκαφές και να απομακρύνεται η ιδέα του Μουσείου. Όσοι εργαζόνταν στο κτήριο Weiler, επιστημονικό και διοικητικό προσωπικό, δεν θα ξεχάσουν τις ύβρεις και τα αναθέματα με τη βοήθεια ντουντούκας στη διαπασών και τα βρωμερά και επικίνδυνα αντικείμενα που έπεφταν στους ανασκαφείς. Η δύσκολη αυτή κατάσταση αντιμετωπιζόταν με σθένος και αποφασιστικότητα από τον Καθηγητή Δημήτριο Παντερμαλή, Πρόεδρο του Οργανισμού Ανέγερσης Νέου Μουσείου Ακρόπολης (ΟΑΝΜΑ) και το 9μελές συμβούλιο που είχε συσταθεί το 1994.

Το Μουσείο δεν θα μπορούσε να κτισθεί όπως είχε σχεδιαστεί, εκτός εάν οι Ιταλοί, που είχαν πάρει στο

Η έκθεση των αναστηλωτικών έργων Ακροπόλεως στο Κέντρο Μελετών Ακροπόλεως. Φωτ. Π. Ψάλτη

Γενικό σχέδιο (κάτοψη) των αρχαιοτήτων που ανασκάφησαν στο Οικόπεδο Μακρυγιάννη

ΤΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ – ΤΟ ΚΤΗΡΙΟ WEILER ΤΟ ΝΕΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ

μεταξύ τα χρήματα του βραβείου, έφεραν σχέδια προσαρμοσμένα στη νέα κατάσταση. Τα νέα σχέδια δεν κρίθηκαν ικανοποιητικά και τελικώς αποφασίστηκε νέος διαγωνισμός, ο 4ος!

Η Μελίνα δεν ζούσε πια, αλλά ο σύζυγος της Jules Dassin διέθεσε 100 εκ. δρχ. και τα χρήματα από τα πνευματικά δικαιώματα του ίδιου και της Μελίνας για το ΝΜΑ πιστεύοντας ότι το 2000 τα μάρμαρα θα ήσαν εδώ. Βασιζόταν στην υπόσχεση των Δημοκρατικών της Μεγάλης Βρετανίας, το 1995, οι οποίοι όμως την αθέτησαν όταν έγιναν Κυβέρνηση το 1997.

Υπήρχαν ακόμη σημαντικές δωρεές (18 κτήρια του κληροδοτήματος της Ουρανίας Χατζηκυριακού) αλλά και το Κράτος μπορούσε να διαθέσει μεγάλα ποσά, αφού ετέθη ως σκοπός το Μουσείο να είναι έτοιμο στους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004, για να υποδεχτεί τα μάρμαρα του Παρθενώνα.

Με το σχέδιο Ενοποίησης των αρχαιολογικών χώρων έγινε το 1997 και η πεζοδρόμηση της Διονυσίου Αρεοπαγίτου-Αποστόλου Παύλου. Το μετρό είχε καταλάβει ένα μεγάλο μέρος του οικοπέδου, που καθόριζε και τη θέση του Νέου Μουσείου. Σήμερα η πάνω επιφάνεια του σταθμού είναι καταπράσινη.

Ο 4ος διεθνής διαγωνισμός, το έτος 2000, έγινε ανάμεσα σε περιορισμένο αριθμό αρχιτεκτονικών γραφείων και προϋπέθετε συνολικό εμβαδόν 14.000 κμ από τα οποία 8.000 θα ήσαν οι εκθεσιακοί χώροι. Η διοίκηση και άλλες συμπληρωματικές λειτουργίες θα έκαναν χρήση του κτηρίου Weiler.

Προϋπόθεση για ένα νέο μουσείο ήταν να εκτεθούν στο ψηλότερο επίπεδο του κτηρίου τα λίγα πρωτότυπα και τα πολλά αντίγραφα από τη ζωφόρο του

Παρθενώνα, τις 92 μετόπες και τα δύο αετώματα στη σωστή τους θέση και με τον ίδιο προσανατολισμό με τον ναό (ιδέα του Μανόλη Κορρέ), που θα απαιτούσε ένα εμβαδόν 21X61±10μ. απόσταση. Όλες οι αίθουσες θα έπρεπε να έχουν φυσικό φωτισμό. Το μεγάλο πρόβλημα ήταν τα υποστυλώματα (συνολικό εμβαδόν 20.760 τ.μ. εσωτερικός χώρος 15.970).

Από 16 μελέτες επελέγησαν οι 12, πρώτο το γραφείο B. Tschummi - Μ. Φωτιάδη και συνεργάτες. Η αξιολόγηση έγινε από Συμβούλιο με τον Πρόεδρο του ΟΑΝΜΑ και τον Πρόεδρο του ΣΑΔΑΣ, που έως τότε ήταν εχθρικός. Εχθρικοί ήσαν πάντα τα μέλη του ΣΑΔΑΣ και του ICOMOS, η Αρχαιολογική Εταιρεία και όσοι ήταν αντίθετοι με τη θέση Μακρυγιάννη για την ανέγερση του νέου μουσείου Ακροπόλεως.

Το 2002 υποβλήθηκαν μηνύσεις κατά της Γενικής Γραμματέως του ΥΠΠΟ, των μελών του Δ.Σ. ΟΑΝΜΑ, της ΕΣΜΑ και άλλων υπευθύνων του έργου. Το 2003 νέα προσφυγή στο ΣτΕ, το οποίο μετά ένα έτος απέρριψε την

προσφυγή με 15 έναντι 14 ψήφων ... και τότε έγινε η δημοπράτηση για το Μουσείο, όμως ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών άσκησε ποινική δίωξη σε βαθμό κακουργήματος και παράβασης καθήκοντος σε βαθμό πλημμελήματος... Το 2007 ήρθε τελικά το απαλλακτικό βούλευμα χωρίς δίκη. Μετά από 33 χρόνια προσπαθειών το ΝΜΑ μπορούσε να πραγματοποιηθεί.

Οι ανασκαφές συνεχίζονταν με κάποιες αλλαγές και μείωση των υποστυλωμάτων. Τα αρχαία (χρονολογούνται από τον 5ο αι. π.Χ. έως τον 12ο αι. μ.Χ.) προστατεύονταν με ειδικό επίχωμα από γεωφάσματα κ.ά. υλικά και τώρα έχουμε τη χαρά να τα βλέπουμε ελευθερωμένα και άθικτα, πράγμα που δεν θα συνέ-

Οι αρχαιότερες του Οικοπέδου Μακρυγιάννη κάτω από το Μουσείο Ακρόπολης

ΤΟ ΟΙΚΟΠΕΔΟ ΜΑΚΡΥΓΙΑΝΝΗ – ΤΟ ΚΤΗΡΙΟ WEILER ΤΟ ΝΕΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ

βαινε εάν είχαν μείνει ελεύθερα στο ύπαιθρο, έστω και με κάποια στέγαστρα, που και αυτά θα απαιτούσαν υποστυλώματα. Σύντομα τα ερείπια μαζί με τα ευρήματα θα είναι επισκέψιμα. Την τελική δημοσίευση των ανασκαφών και των ευρημάτων έχει αναλάβει ομάδα αρχαιολόγων με επικεφαλής την Σταματία Ελευθεράτου, αλλά μεμονωμένα ευρήματα έχουν ήδη δημοσιευθεί από την Ισμήνη Τριάντη (ανάγλυφο Ασκληπιού), την Άλκηστη Χωρέμη (προτομή ηλικιωμένου «σοφιστή») και την Χριστίνα Βλασοπούλου (Τρία ιδεαλιστικά γλυπτά). Ο χώρος Μακρυγιάννη ορίζεται από τον πεζόδρομο Μακρυγιάννη, την οδό Χατζηχρήστου και δυο διατηρητέες οικοδομές στις γωνίες της, την οδό Μητσαίων με μια διατηρητέα οικία και από τον πεζόδρομο Διονυσίου Αρεοπαγίτου, όπου έχουν παραμείνει δυο διατηρητέες οικοδομές. Για τη διατήρηση της πολυκατοικίας του αρχιτέκτονα Β. Κουρεμένου συγκεντρώθηκαν 48.000 υπογραφές διαμαρτυρίας, άραγε πώς θα ψήφιζαν, αν θέταμε το ερώτημα, τα εκατομμύρια των επισκεπτών του ΝΜΑ που αντικρίζουν την πίσω όψη του κτηρίου με κάποιες αυθαίρετες προσθήκες...;

Όλος ο ελεύθερος χώρος έχει φυτευτεί με λεμονιές κ.ά. δένδρα, πολλές ελές για να θυμίζει τον αγρό του Μακρυγιάννη που, όπως λέει η παράδοση, είχε 800 ελαιόδεντρα (ασφαλώς το οικόπεδό του είχε μεγαλύτερη έκταση). Το κτίσμα που βρίσκεται στα ΒΑ του οικοπέδου δεν ήταν η οικία του, όπως λεγόταν, πρόκειται για μεταγενέστερο κτίσμα και χρησιμοποιείται για ανάγκες της Υπηρεσίας. Ένα κατεστραμμένο κτίσμα βορείως του κτηρίου Weiler, όπου ήταν άλλοτε το μαγειρείο του Νοσοκομείου, αποκαταστάθηκε από τον ΟΑΝΜΑ. Στεγάσθηκε εκεί η εκκλησία, που βρι-

σκόταν σε ένα παράπηγμα της Χωροφυλακής. Όμως η Αγία Τράπεζα του ιερού του διατηρείται προστατευμένη στη θέση της. Τον Ιερό Ναό του Αγίου Γεωργίου επισκέπτονται στις Κυριακές κάτοικοι της γειτονιάς και πολλοί χρησιμοποιούν την ίδια είσοδο με τους επισκέπτες του Μουσείου. Ο καθένας με την πίστη του... Εντυπωσιακή (μεταδόθηκε από την τηλεόραση) ήταν η μεταφορά των γλυπτών, από το παλιό στο Νέο Μουσείο Ακροπόλεως, που διήρκεσε 13 εβδομάδες. Η μελέτη και εκτέλεση έγινε από τον μηχανικό Κώστα Ζάμπα με τη βοήθεια 3 γερανών και χρήση ισόποσων βαρούλκων. Μεταφέρθηκαν 353 εκθέματα (203 από το Μουσείο) συνολικού βάρους 180 τόνων.

Η Α' Εφορεία περιορίστηκε σε χώρους του 1ου ορόφου και του ισόγειου. Οι διαλέξεις της Ένωσης Φίλων Ακροπόλεως (ΕΦΑ) γίνονται πια στο αμφιθέατρο του Νέου Μουσείου και τα εκπαιδευτικά προγράμματα εκεί, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο. Τα αντίγραφα των γλυπτών από τα αετώματα του Παρθενώνα παρέμειναν στις

ίδιες αίθουσες που τώρα άλλαξαν χρήση. Καμιά φορά, όταν οι πόρτες είναι ανοικτές, τους ρίχνουμε μια ματιά.

Μπορεί όλοι οι στόχοι του Κέντρου Μελετών Ακροπόλεως (ΚεΜΑ) να μην ευοδώθηκαν, όμως ο κύριος στόχος όλων μας ήταν η ανέγερση του Νέου Μουσείου Ακρόπολης. Βγαίνοντας από την θύρα του κτηρίου Weiler βλέπω την πρόσοψη του να καθρεφτίζεται στους αστραφτερούς υαλοπίνακες του Νέου Μουσείου και σκέπτομαι ότι ο τελικός σκοπός μας έχει επιτευχθεί.

Γενική άποψη του Μουσείου της Ακρόπολης και του περιβάλλοντος χώρου από τον Βράχο της Ακρόπολης